

Akcijski fond Republike Srbije / Share Fund of the Republic of Serbia

Prodaja akcija iz portfelja Akcijskog fonda

Sale of shares from the Share Fund's portfolio

Dr Aleksandar Gračanac

Direktor
Ph.D. Director

- Akcijski fond Republike Srbije prodaje do kraja godine državne paketa akcija u 250 kompanija. -Od manjinskih paketa do većinskog ili potpunog vlasništva. - Najtraženije kompanije bile nacionalni brendovi Srbije

- Until the end of the year, the Share Fund of the Republic of Serbia will be selling the state's stakes in 250 companies. - From minority to majority stakes or full ownership. - The companies in demand the most have been Serbia's national brands

Kupovinu nekih kompanija u Srbiji veliki broj domaćih stranih investitora ostvario je preko Akcijskog fonda Republike Srbije. Ova državna institucija od 2002. godine prodaje pakete akcija u državnom vlasništvu u raznim kompanijama, ali se sada taj posao polako privodi kraju.

Akcijski fond, naime, od početnih 1.500, sada u svom portfelju ima oko 250 paketa akcija koje treba da proda do kraja 2008. godine, a među njima su akcije oko sto poznatih i uspešnih kompanija.

Koje vlasničke udele u kompanijama prodaje Akcijski fond?

- To su, zapravo, akcije čiji je vlasnik država. One postoje u kompanijama koje su iskoristile zakonsku mogućnost da se privatizuju po Zakonu o privatizaciji iz 1997. godine. U njima, međutim, postoji udeo državnog vlasništva. Te akcije koje predstavljaju udeo njenog vlasništva u kompanijama, država prodaje preko Akcijskog fonda i na taj način ove kompanije se u potpunosti privatizuju.

Zašto Akcijski fond prodaje samo manjinske pakete akcija?

- Akcijski fond prodaje samo pakete akcija koje predstavljaju manjinski udeo države u vlasništvu već privatizovanih preduzeća. Veličina paketa akcija prenetih u portfelj Akcijskog fonda kreće se u rasponu od nekoliko do oko 40 procenata. Nasuprot tome, Agencija za privatizaciju prodaje većinski kapital kompanija u društvenoj svojini.

A large number of domestic and foreign investors have purchased certain companies in Serbia through the Share Fund of the Republic of Serbia. This state institution has been selling state-owned stakes in various companies since 2002, but this job is now slowly coming to an end.

Namely, from the initial 1,500 packages of shares, the Share Fund now has in its portfolio only 250, which it has to sell by the end of 2008, and they also include the shares of around a hundred well-known and successful companies.

Which packages of shares in companies does the Share Fund sell?

- These are, actually, shares owned by the state and they exist in the companies that took advantage of the legal possibility to be privatized under the 1997 Privatization Law. However, a certain part of state ownership is still present in them. These are the state-owned shares in companies which the state is selling through the Share Fund, thus providing for the companies' full privatization.

Why does the Share Fund sell only minority packages of shares?

The Share Fund sells only the packages of shares that represent the state's minority stake in already privatized companies. Most of the stakes transferred to the Share Fund's portfolio range between a small percentage and about 40 percent. Contrary to this, the Privatization Agency sells the majority capital of socially-owned companies. - Over the pre-

Investitori dobili najbolje

Više od polovine 500 najvećih izvoznika Srbije predstavljaju kompanije koje su ranije u strukturi akcionara imale i državu kao manjinskog akcionara.

To najbolje ilustruje dobar efekat na rad tih kompanija koji je imala prodaja manjinskog udela države preko Akcijskog fonda, ali su istovremeno i investitori dobili najbolje.

Akcije iz portfelja Akcijskog fonda RS su se u proteklom godinama privatizovale prevashodno na javnim aukcijama na Beogradskoj berzi. Na taj način je obavljeno oko 95 % ukupnog broja do sada obavljenih transakcija, što znači da je jako retko obavljena prodaja u postupku „ponude za preuzimanje akcija“ (takozvani "take-over") i metodom javnog tendera.

Koliko manjinskih paketa treba da proda Akcijski fond do kraja 2008. godine?

U portfelju Akcijskog Fonda je preostalo još oko 250 manjinskih paketa akcija koje država ima u različitim kompanijama. Neke od ovih kompanija su već na listingu Beogradske berze i njihovim akcijama se uspešno i dinamično trguje u iščekivanju prodaje akcijskog paketa iz portfelja Akcijskog fonda Srbije.

Na javnim aukcijama na Beogradskoj berzi prodavače se paketi akcija veoma dobrih kompanija kao što su GIK Odžaci ad, VIK a.d. Valjevo, Beogalant ad Beograd, BAS ad Beograd, Proleter a.d. Bačka Topola, Odžačar ad Sombor, Iritel ad Beograd, Inoks ad Bački Petrovac, Ostrvica ad Rudnik, Toza Marković ad Kikinda, Ečka ad Lukino Selo, Žitoprodukt ad Kragujevac....

Za koje kompanije će se paketi akcija prodavati putem javnog tendera?

- Na javnim tenderima priliku za privatizaciju će imati paketi kompanija Ikarbus ad Zemun, Lasta ad Beograd, Simpo ad Vranje, Mostogradnja ad Beograd, Župa ad Kruševac, Progres ad Beograd, Zavarivač, ad Vranje ... Sve ove kompanije imaju epitet „velikih“ i one su potpuno afirmisane u delatnostima kojima se bave. Sa proizvodno-izvoznim potencijalima i dosadašnjom reputacijom koju već imaju, to će biti dovoljni razlozi da budu interesantne većem broju respektabilnih (strateških) potencijalnih investitora.

Sigurno je, međutim, da će među preostalim neprodatim paketima akcija kompanija iz portfelja Akcijskog fonda neki od pakete biti dobra investiciona prilika za različite investitore, kao što su Investicioni fondovi ili neke manje kompanije.

Šta su investitori uradili sa kompanijama koje su kupili?

- Po opštoj oceni domaće i stručne javnosti investitori su vidno unapredili rad kompanija koje su kupili, ili su se na neki od tržišno efikasni načina povezali sa njima. Sam efekat multiplikacije je svakako imao znatnog odraza na celokupno domaću privredu, unapređenje investicione klime, i dalje jačanje investicionog imidža Srbije u regionu i šire. U prilog tome su i podaci o tome da ove kompanije iz godine u godinu povećavaju procenat učešća u stvaranju bruto društvenog proizvoda

Na koji način se određuje cena tih akcija prilikom prodaje na Beogradskoj berzi?

Investors Obtained the Best

More than half of Serbia's 500 largest exporters are companies whose previous structure of shareholders also included the state as a minority shareholder.

This is best illustrated by the good effect which the sale of the state's minority stake through the Share Fund had on the work of these companies, but, at the same time, the investors obtained the best.

vious years, shares from the portfolio of the Republic of Serbia's Share Fund were privatized mostly at public auctions at the Belgrade Stock Exchange. Around 95% of the total number of so far performed transactions were carried out in this manner, which means that sales through the procedure of the so-called "take-over of shares" and by the public tender method were very rare.

How many minority packages of shares does the Share Fund have to sell by the end of 2008?

-There are still another 250 or so minority packages of shares which the state possesses in various companies left in the Share Fund's portfolio. Some of these companies are already included in the listing of the Belgrade Stock Exchange and their shares are being successfully and dynamically traded with in expectation of the sale of the package of shares in the Serbian Share Fund.

At public auctions at the Belgrade Stock Exchange we have sale. Stakes in very good companies such as GIK Odžaci ad, VIK a.d. Valjevo, Beogalant ad Belgrade, BAS ad Belgrade, Proleter a.d. Bačka Topola, Odžačar ad Sombor, Iritel ad Belgrade, Inoks ad Bački Petrovac, Ostrvica ad Rudnik, Toza Marković ad Kikinda, Ečka ad Lukino Selo, Žitoprodukt ad Kragujevac....

Which companies' packages of shares will be sold through a public tender?

- A chance for privatization through public tenders will be offered for the packages of shares of the companies Ikarbus ad Zemun, Lasta ad Belgrade, Simpo ad Vranje, Mostogradnja ad Belgrade, Župa ad Kruševac, Progres ad Belgrade, Zavarivač, ad Vranje ... All these companies carry the epithet "large" and they have made a name for themselves in the activities they are engaged in. Their production and export potentials, as well as their previous reputation will be reasons enough for them to be interesting for a large number of respectable (strategic) potential investors.

What have investors done with the companies they have purchased?

- According to the general assessment of the domestic and professional public, the investors have visibly improved the work of the companies they bought, or they established efficient market links with them. The effect of the multiplication itself quite certainly had a considerable impact on the entire domestic economy, the improvement of the investment climate, and the further strengthening of Serbia's investing image in the region and further. This is also attested to by the fact that, year after year, these companies have been increasing their share in the creation of the gross domestic product.

How is the price of these shares determined when they are sold through the Belgrade Stock Exchange?

- The price of the shares which the Share Fund sells at the Belgrade Stock Exchange is established according to the

- Cena akcija koje Akcijski fond prodaje na Beogradskoj berzi utvrđuje se po pravilima trgovanja Beogradске berze, a ona su usaglašena sa standardima koji se primenjuju na najrazvijenijim tržištima kapitala. Pri tome, Akcijski fond ima zakonsku obavezu da u potpunosti poštuje princip „maksimiziranja prihoda od prodaje“ ovih paketa akcija.

Na koji način se određuje cena akcija kada se ne prodaju na Beogradskoj berzi?

- U proceduri prodaje akcija putem preuzimanja, ta-

Trećina kupaca – stranci

Inostrani investitori predstavljaju jednu trećinu kupaca paketa akcija koje prodaje Akcijski Fond i oni su najčešće posle kupovine državnog paketa akcija nastavljali da kupuju preostale akcija tih kompanija od ostalih, takozvanih „malih akcionara“.

Analiza zemalja iz kojih dolaze strani investitori pokazala je da kupci državnih akcija dolaze iz svih zemalja sveta, dakle iz Evropske unije, zemlje iz regiona, Ruske federacije i SAD.

kozvani „take-over“, postupak prodaje se sprovodi u organizaciji i pod kontrolom Komisije za hartije od vrednosti. I u ovom slučaju se primenjuju standardi trgovanja koji traže transparentnost i fer tržišnu utakmicu u kojoj isključivo najbolji ponuđač može ostvariti željeni cilj.

Prodaja paketa akcija metodom javnog tendera sprovodi se u saradnji sa Agencijom za privatizaciju. Ona angažuje privatizacionog savetnika, čija je ugovorna obaveza obavljanje svih potrebnih radnji radi utvrđivanja početne, odnosno fer tržišne cene akcija, uz stovremeno uvažavanje svih međunarodno priznatih standarda i bezuslovno poštovanje principa transparentnosti i nediskriminacije učesnika na javnom tenderu.

Koliko kompanija je u potpunosti privatizovano prodajom državnih paketa akcija?

- Posle gotovo šest godina rada Akcijskog fonda, odnosno od 30. aprila 2002. godine do polovine marta 2008. godine privatizovano je 1.315 manjinskih paketa akcija kompanija iz portfelja Akcijskog Fonda i ostvaren je prihod od 640 miliona evra. U 95 posto slučajeva paketi akcija su prodati putem bezanskih transakcija, a svega pet procenata paketa akcija su pronašli novog vlasnika u postupku „ponude za preuzimanje“ (tzv. „take-over“) na javnim tenderima.

Koja preduzeća su imala najatraktivniju prodaju?

- Među prodatim paketima akcija kompanija iz portfelja Akcijskog Fonda nalazi se značajan broj kompanija koje su takozvani „nacionalni brendovi“ i sve one su uspele da pronađu strateškog partnera ili nekog drugog sebi sličnog partnera, kao na primer Apatinska pivara Apatin, Soko Štark Beograd, Knjaz Miloš Arandjelovac, Mlekoprodukt Zrenjanin, Beopetrol Beograd, Putnik Beograd, Banini Kikinda, Bambi Požarevac, Karneks Vrbas, Sintelon Bačka Palanka, Soja Protein Bečej, itd. Ovakve kompanije su i dalje ostale da budu lideri u svojim brašama, tehnološki su dodatno osavremenjene i po pravilu još više izvozno orijentisne i faktički su os-

rules of trading at the Belgrade Stock Exchange, and they are harmonized with the standards applied on the most developed capital markets. In this regard, the Share Fund has the legal obligation fully to respect the principle of „maximizing income from the sale“ of these packages of shares.

In what way is the price of shares determined when they are not sold at the Belgrade Stock Exchange?

- In the procedure of selling shares through the so-called take-over, the selling procedure is organized and supervised by the Securities Commission. In this case too, the trading stan-

A Third of the Buyers - Foreigners

Foreign investors represent a third of the buyers of the packages of shares being sold by the Share Fund and, after purchasing the state's package of shares, in most of the cases they continued to buy the remaining shares of these companies from the other so-called „small shareholders“.

An analysis of the countries which foreign investors are from has shown that the buyers of the state's stakes come from all the countries of the world, meaning from the European Union, countries of the region, the Russian Federation and the US.

dards that are applied imply transparency and a fair market race in which only the best bidder can achieve the desired goal.

The sale of packages of shares through the public tender method is carried out in cooperation with the Privatization Agency. It hires a privatization advisor, whose contractual obligation is to perform all the necessary activities for the purpose of establishing the initial price, i.e. a fair market price of the shares, at the same time respecting all the internationally recognized standards and with the unconditional abidance by the principle of transparency and non-discrimination against the participants in the public tender.

How many companies have been fully privatized through the sale of state packages of shares?

- After almost six years of the Share Fund's work, i.e. from April 30, 2002 to mid March 2008, 1,315 minority packages of shares of the companies in the Share Fund's portfolio were privatized, with income worth 640 million euros having been achieved. In 95% of the cases the packages of shares were sold through stock exchange transactions, and only five percent of the stakes found a new owner through the so-called „offer for take-over“ procedure at public tenders.

Which companies had the most attractive sale?

- The sold packages of shares of companies in the Share Fund's portfolio include a considerable number of companies that represent so-called „national brands“ and all of them have managed to find a strategic partner or a partner similar to them, such as, for example, Apatinska Pivara Apatin, Soko Štark Belgrade, Knjaz Miloš Arandjelovac, Mlekoprodukt Zrenjanin, Beopetrol Belgrade, Putnik Belgrade, Banini Kikinda, Bambi Požarevac, Karneks Vrbas, Sintelon Bačka Palanka, Soja Protein Bečej, etc. Such companies have continued to be leaders in their branches, they have been additionally modernized in the technological sense and, as a rule, they are export-oriented to an even greater extent. In essence, they have remained the moving force of the domestic economy's development.

tale da budu lokomotive razvoja domaće ekonomije.

Kako je ocenjen u javnosti rad Akcijskog fonda?

- AF je odigrao pionirsku ulogu u razvoju tržišta kapitala u Srbiji, insistirajući na ispunjenju svih principa i načela pri privatizaciji (principi javnosti i transparentnosti, maksimiziranje prihoda, priliv investicija, razvoj tržišta kapitala). Bezuslovno insistiranje na svemu ovome u svakodnevnom radu nije ostalo nezapaženo.

Privredna komora Srbije je u 2006. godini dodelila Akcijskom Fondu godišnju nagradu za menadžera godine iz oblasti finansijskog, tj. tržišta kapitala, a sindikalne centrale su odale priznanje Akcijskom Fondu za pomoć u edukaciji i razvijanju domaćeg akcionarstva.

Isto tako, od strane više relevantnih inostranih institucija i organizacija, ambasada i trgovinskih predstavništava stigle su pohvale za ispoljeni profesionalizam i ostvarene rezultate Akcijskog fonda u postojećem zakonsko-institucionalnom poslovnom ambijentu. Data je i podrška za uspešan završetak privatizacije manjinskih paketa akcija kompanija Akcijskog fonda.

How has the Share Fund's work been assessed in public?

- The Share Fund has played a pioneer role in the development of the capital market in Serbia, insisting on the implementation of all the principles applying to privatization (the principle of its public nature and transparency, the maximizing of income, the inflow of investments, the development of the capital market).

The unconditional insistence on all this in everyday work has not passed unnoticed. In 2006, the Serbian Chamber of Commerce presented the Share Fund with the annual manager of the year award in the field of the financial market, i.e. the capital market, while trade union head offices have commended the Share Fund for its assistance in the provision of education and the development of domestic share-holding system.

Furthermore, a number of relevant foreign institutions and organizations, embassies and commercial representative offices have commended the Share Fund for the expressed professionalism and the results achieved in the present legal and institutional business environment. Support has also been offered to the successful completion of the privatization of the minority packages of shares in the Share Fund's companies.

www.share-fund.co.yu

Mostogradnja na javnom tenderu Mostogradnja at Public Tender

Mostogradnja izgradila najviši železnički most u Evropi preko kanjona Male Rijeke, na pruzi od Beograda do Bara.

Mostogradnja has constructed the highest railway bridge in Europe, across the Mala Rijeka canyon, on the Belgrade-Bar railway line.

Između kopna i ostrva Krk u Hrvatskoj Mostogradnja izgradila drumske mostove ukupne dužine 1.309,50 m.

Between the mainland and the island of Krk, in Croatia, Mostogradnja has constructed road bridges totaling 1,309.50 meters in length.